

Referanser: MKR 24/15, SKR 31/15, KR 44/15, KR 62/15

Arkivsak: 14/4354 - 6 (16/5274)

Saksdokumenter:

KM 16.1/16 – Utkast til hørings svar fra Den norske kirke

KM 16.2/16 – «The Church: Towards a Common Vision», se:

<http://www.oikoumene.org/en/resources/documents/commissions/faith-and-order/i-unity-the-church-and-its-mission/the-church-towards-a-common-vision>

Norsk versjon av dokumentet, «Kirken – på vei mot en felles visjon», se:

<http://www.norgeskristnerad.no/doc//Skriftserie/Nr%2018%20-%20Kirken%20.pdf>

Kirken - på vei mot en felles visjon

Sammendrag

Faith and Order kommisjonen under Kirkenes verdensråd har arbeidet med kirkeforståelsen og læren om kirken (ekklesiologien). Kommisjonen har ønsket å finne frem til hva som skiller og hva som forener de ulike kirketradisjonene i synet på hva kirken er, og hva den er kalt til å gjøre.

Dokumentet *The Church – Towards a Common Vision* er et resultat av denne studieprosessen. Dokumentet ble i 2013 sendt på høring til alle medlemskirkene, og dokumentet har også vært på høring i ulike miljøer i Den norske kirke, og legges med dette frem for Kirkemøtet for utforming av den endelige høringsuttalelsen.

Faith and Order-kommisjonen inviterer til refleksjon rundt følgende spørsmål:

- I hvilken grad reflekterer denne teksten deres kirkeforståelse?
- I hvilken grad representerer denne teksten et grunnlag for vekst i enhet mellom kirkene?
- Hvilke tilpasninger eller fornyelser av kirke livet utfordrer denne teksten deres kirke til å arbeide for?
- I hvilken utstrekning er deres kirke i stand til å etablere nærmere forbindelser med andre kirker som kan slutte seg til beskrivelsen av Kirken i denne uttalelsen for sin egen del?
- Hvilke sider av Kirkens liv innbyr til mer drøfting, og hva slags råd kan deres kirke gi til det pågående arbeidet i Faith and Order på kirkeforståelsens område?

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:

Kirkemøtet 2016 vedtar det foreliggende utkast til høringssvar som Den norske kirkes høringssvar til dokumentet «Kirken – på vei mot en felles visjon».

Saksorientering

Bakgrunn

Kirkenes verdensråd (KV) er den bredest sammensatte økumeniske organisasjonen i verden. De 345 medlemskirkerne representerer over 500 millioner kristne. En av organisasjonens fremste oppgaver er å arbeide for kristen enhet. Dette skjer bl.a. gjennom økumeniske samtaler. En av de viktigste plattformene for slike teologiske samtaler er troskommisjonen, Faith and Order-kommisjonen. Denne kommisjonen ble opprettet i 1927 og ble en del av Kirkenes verdensråd da organisasjonen ble opprettet i 1948. Et utvalg teologer og andre fagfolk, i hovedsak fra KVs medlemskirker, velges av Kirkenes verdensråds sentralkomiteé og utgjør Faith and Order-kommisjonen mellom to generalforsamlinger (vanligvis 7 – 9 år). I tillegg har Faith and Order-kommisjonen medlemmer fra flere kirkesamfunn som ikke er medlemmer av KV, deriblant Den romersk-katolske kirke. I tillegg til saker som kommer opp på KVs generalforsamling, jobber kommisjonen med pågående teologiske samtaleprosesser.

I 2014 oppnevnte sentralkomiteen i KV en ny kommisjon med 49 medlemmer fra 33 land. Da fikk Den norske kirke et fast medlem i kommisjonen, Stephanie Dietrich. En av kommisjonens fremste oppgaver er å jobbe med kirkeforståelse og læren om kirken (*ekklesiologi*), og forsøke å finne ut hva som skiller og hva som forener de ulike kirketradisjonene i synet på hva kirken er, og hva den er kalt til å gjøre. Dette innebærer også arbeid med å fortolke betydningen av kirke som fellesskap (her brukes ofte det nytestamentlige ordet *koinonia*) og hva det vil si når kirker er i fellesskap med hverandre (*kommunion*).

KV jobber i hovedsak gjennom konsensusmetoden (enighet), det vil si at en kommer frem til enighet gjennom samtaler. Dette er en tidkrevende metode fordi det er mange kirkesamfunn og kulturer som skal bli hørt og som skal forstå hverandre, før en kommer til enighet om hva en kan si sammen. Samtidig er konsensus en velegnet metode for Faith and Order-kommisjonen, som nettopp jobber teologisk med hva kirkene kan si sammen. Kommisjonen jobber mye gjennom tekstarbeid og forsøker å oppnå konsensus i tekstene. Det er likevel ikke alltid mulig å skrive en tekst hvor det er full enighet på alle områder. Derfor gir kommisjonen ut tekster som tar opp både likheter og ulikheter i kirkenes syn. Slike tekster kalles gjerne konvergenstekster (tilnærmingstekster), fordi de gir uttrykk for at kirkene nærmer seg hverandre selv om de ikke har oppnådd enighet på alle områder ennå.

I 1982 utga Faith and Order-kommisjonen dokumentet «Dåp, nattverd og embete», et omfattende økumenisk dokument som har hatt stor betydning for kirkene. Dette dokumentet ble utgitt etter mange års samtaler om forståelsen av dåp, nattverd og de kirkelige tjenester. Det var ikke et dokument som skulle vedtas av de forskjellige kirkene, men en tekst som forsøkte å uttrykke hva kirkene kan si samlet, og hva de enkelte kirkelige tradisjoner bør arbeide videre med på veien mot kristen enhet. I Dnk ble teksten grundig studert og har hatt betydning bl.a. for dåps- og nattverdliturgier. Faith and Order-kommisjonen fortsatte sine samtaler basert på responsen fra kirkene. Disse samtalene har ledet til flere studieprosesser.

Som et resultat av disse studieprosessene sendte Faith and Order-kommisjonen dokumentet «The Church – Towards a Common Vision» ut på høring blant medlemskirkerne i 2013. Dette er en konvergenstekst som forsøker å uttrykke både hva kirkene kan si sammen, og hvor kirkene ennå ikke kan enes. I samarbeid med Norges Kristne Råd ble dokumentet oversatt og utgitt på norsk: «Kirken – på vei mot en felles visjon». Mellomkirkelig råd ba Teologisk nemnd (TN) om å behandle dokumentet og

utarbeide utkast til høringssvar. Som en del av sin behandling sendte TN dokumentet til intern høring blant bispedømmer, teologiske fakulteter og kirkelige utdanningsinstitusjoner. I høringsbrevet ble de spørsmålene som Faith and Order-kommisjonen stiller i «Kirken»-dokumentet, benyttet som høringsspørsmål. I tillegg ble interne høringsinstanser bedt om å kommentere dokumentets potensielle betydning for Den norske kirkes arbeid med ny kirkeordning. Fra de interne høringsinstansene har det kommet 9 høringssvar, 4 fra fakulteter og utdanningsinstitusjoner, og 5 fra bispedømmer. Utkast til høringssvar på vegne av Den norske kirke er utarbeidet på bakgrunn av disse høringssvarene, TNs egne samtaler, samt behandling i Kirkerådet, Bispemøtet og Mellomkirkelig råd.

TN anser «Kirken»-dokumentet for å være det viktigste ekklesiologiske dokumentet som har kommet fra Faith and Order-kommisjonen siden "Dåp, nattverd og embete". Dokumentet er relevant for Den norske kirkes selvforståelse og kan benyttes som teologisk ressursdokument i arbeidet med ny kirkeordning. TN anbefalte derfor at Den norske kirkes høringssvar til «Kirken – på vei mot en felles visjon» oversendes Kirkemøtet for behandling. På Kirkerådets møte i september 2015 ble det vedtatt at endelig utkast til høringssvar skal oversendes Kirkemøtet i sin helhet for vedtak.

Innspillene fra den interne behandlingsprosessen i Dnk har løftet frem flere områder som bør være en del av Dnks høringssvar. Et område er den tjenesteteologien som kommer til uttrykk i dokumentet. Her er det gode innspill til Dnks arbeid med tjenesteordninger, samtidig som det i høringssvaret er viktig å påpeke at tjenesteteologien alltid må være åpen for lokale tilpasninger. Det har videre blitt påpekt at forholdet mellom læren om kirken og kirkens rolle i verden bør utdypes. Kirkens diakonale oppdrag, slik det beskrives i det betydningsfulle kapittel 4 i «Kirken»-dokumentet, kunne med fordel vært fremhevet ytterligere, og i større grad vært innarbeidet i dokumentet for øvrig. Sist, men ikke minst, bør det store mangfoldet av perspektiver som kommer til uttrykk i teksten, særlig fra kirker i sør, verdsettes og utdypes.

Faith and Order-kommisjonen kommer ikke til å endre dokumentet på bakgrunn av høringssvarene fordi det i seg selv anses for å være et delmål og et bruksdokument for videre studier i kirkene. Men kommisjonen kommer til å sammenlikne og analysere høringssvarene som kommer fra medlemskirkene. Dette vil få betydning for den videre samtalen for kirkens enhet og bidra inn i nye studieprosesser. Kirkenes verdensråd har satt høringsfrist til 31. desember 2016.

Økonomisk-administrative konsekvenser

Norges Kristne Råd og Mellomkirkelig råd har dekket kostnader ved oversettelse og trykk av dokumentet. Det er ingen øvrige utgifter forutsett. Dersom opptrykk og/eller studiemateriell er ønskelig, må kostnader påregnes.